

Ochyra R. 1992. *Czerwona lista mchów zagrożonych w Polsce*. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (red. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z.). Wyd. 2, Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, 79–85, Kraków.

Ochyra R., Baryła J. 1988. *Wyginięcie skorpionowca obłego *Scorpidium turgescens* (Musci) w Polsce*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 44 (3): 68–73.

Ochyra R., Szmajda P., Bednarek H., Bocheński W. 1988. M. 384. *Paludella squarrosa* (Hedw.) Brid. In: *Atlas of the geographical distribution of spore plants in Poland* (eds Tobolewski Z., Wojterski T.). Series V. Mosses (Musci), 3: 5–10 + 1 mapa, Warszawa–Poznań.

Szafran B. 1948. *Przeżytki z epok ubiegłych we florze mchów Polski i wschodnich krain sąsiednich*. *Ochr. Przyr.* 18: 41–65.

Szafran B., Kuc M. 1955. *W sprawie ochrony reliktowych mchów glacialnych w okolicach Ciężkowic w powiecie chrzanowskim*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 11 (6): 45–46.

Tokarska-Guzik B. 1997a. *Rezerваты przyrody*. W: *Przyroda województwa katowickiego* (red. Rostański K.). Wyd. Kubajak, 70–96, Krzeszowice.

Tokarska-Guzik B. 1997b. *Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu*. W: *Przyroda województwa katowickiego* (red. Rostański K.). Wyd. Kubajak, 97–106, Krzeszowice.

Wika S., Szczypek T. 1990. *Szata roślinna Olkuskiego Okręgu Rudnego*. *Zesz. Nauk. AGH, 1386, Sozologia i Sozotechnika* 32: 163–181.

Żarnowiec J., Klama H., Stebel A. 1995. *Szata roślinna projektowanego rezerwatu przyrody „Dolina potoku Zabnik” w Jaworznie (Wyżyna Śląska)*. *Część I. Mszaki*. *Ochr. Przyr.* 52: 59–68.

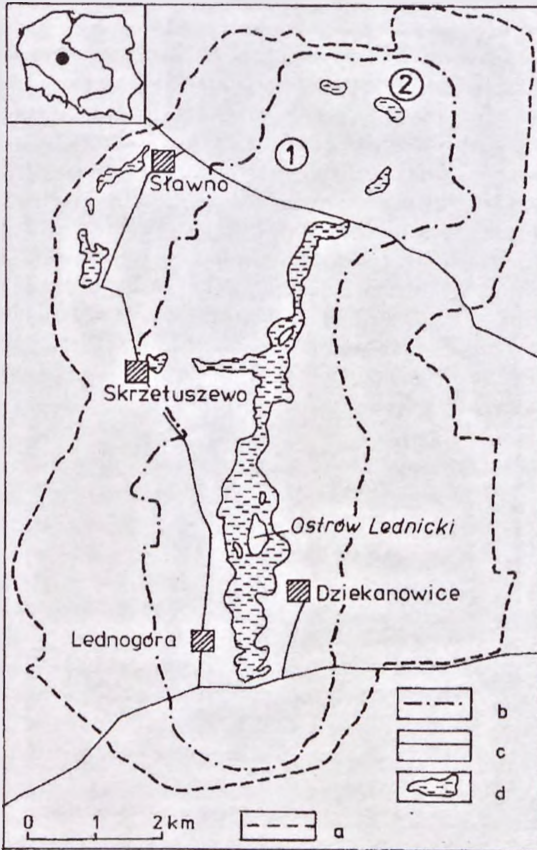
OCHRONA KRAJOBRAZU

Nowe dla Lednickiego Parku Krajobrazowego stanowiska kruszczyka szerokolistnego *Epipactis helleborine* i tygryzka paskowanego *Argiope bruennichi*

Lednicki Park Krajobrazowy (LPK) jest jednym z 7 tego typu form ochrony przestrzennej województwa poznańskiego. Powstał w 1988 r. dla ochrony unikalnych w skali kraju ziem, rozciągających się wokół Jeziora Lednickiego, będących kolebką polskiej państwowości. Obejmuje obszar 6200 ha (wraz z otuliną). Środowisko przyrodnicze nosi wyraźne piętno przekształceń – dominują intensywnie wykorzystywane obszary rolne. Jedynie w północnej części parku zachowały się gospodarczo przekształco-

ne kompleksy leśne, otaczające niewielkie jeziora. Wartościowe więc stają się wszelkie obserwacje wzbogacające wiedzę o stanie flory i fauny LPK, odnotowujące stanowiska rodzimych i obcych gatunków.

W lipcu 1997 r. znaleziono w LPK stanowisko kruszczyka szerokolistnego *Epipactis helleborine*. Jak dotąd, żadnego gatunku storczykowatych nie podawano z tego obszaru (Tobolski red. 1993). Znaleziony

Ryc. 1. Stanowiska kruszczyka szerokolistnego (1) i tygryzka paskowanego (2) w Lednickim Parku Krajobrazowym: a – granica LPK, b – granica strefy ochronnej (otuliny), c – ważniejsze szosy, d – jeziora. – Stations of *Epipactis helleborine* (1) and *Agriopae bruennichi* (2) in the Lednica Landscape Park: a – border of L.P.K., b – border of protection (buffer) zone, c – more important highways, d – lakes

w LPK kruszczyk reprezentuje obie formy barwne, tj. *E. helleborine* ssp. *helleborine* i *E. helleborine* ssp. *viridis*. Opiswany gatunek zajmuje porzeże lasu po obu stronach brukowanej drogi do wsi Kamionek (ryc. 1). Występuje licznie – na odcinku ok. 300 m znaleziono ok. 130 po zachodniej i ok. 190 kwitnących egzemplarzy po wschodniej stronie drogi. Na przyległych polankach odnotowano skupienia liczące od 30 do 210 egzemplarzy tego gatunku. Co interesujące, występuje on w granicach wyznaczonych poprzecznymi do bruku liniami oddziałowymi, praktycznie ich nie przekraczając. Kruszczyk szerokolistny z LPK stanowi dowód swoistej ekspansywności i „antropofilności”, wkraczając na, zdawałoby się, tak nieprzychylnie dla storczyków obszary jak przydroża.

Drugi interesujący gatunek, tym razem ze świata zwierząt, to tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*, z rodziny krzyżakowatych *Argiopidae* – jeden z efektywniej ubarwionych przedstawicieli europejskiej arachnofauny, budzący usprawiedliwione zainteresowanie. W lipcu 1997 r. na rozpiętej pajęczynie na podtapianej łące, na północnym brzegu Jeziora Bachorce (ryc. 1) zaobserwowano samicę tego gatunku. Tygrzyk, jak wskazują obserwacje wielu autorów (m.in. Indykiewicz i in. 1995, Bednorz 1996, Skórka 1997), poszerza areal występowania, ciągle jednak będąc rzadkim elementem naszej fauny. Choć jest gatunkiem obcym, warto odnotować jego obecność, szczególnie na terenach objętych ochroną prawną.

Beata Raszka, Eliza Raszka

PIŚMIENNICTWO

Bednorz L. 1996. *Nowe stanowisko tygrzyka paskowanego Argiope bruennichi*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 52, 6: 97.

Indykiewicz P., Kucharski R., Zaleta P. 1995. *Argiope bruennichi Scopoli 1772 (Aranei) na wschodniej granicy zasięgu występowania w Polsce*. Przegl. Zool. 1–2: 87–89.

Skórka P. 1997. *Nowe stanowiska pająka tygrzyka w Tarnowie i okolicach*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 53, 1: 99.

Tobolski K. (red.) 1993. *Tymczasowy wykaz współczesnych i kopalnych roślin oraz awifauny Lednickiego Parku Krajobrazowego*. Wyd. Sorus, Poznań.